

Historiako une edo gertaera bat aztertzen den bakoitzean, beharrezkoa da galdetzea zergatik gertatu ziren gertakariak, nortzuk egon ziren tartean eta nola. Historialariek beren artean harreman estua duten gertaerak eta eraldaketak ikus daitezkeen prozesuez edo aldiez hitz egiten dute: beste batzuk sorrarazten dituzten gertaerak, edo gauza batzuk zergatik aldatu ziren azaltzen dutenak; beste batzuk, berriz, oso astiro aldatu ziren edo luzaroan berdin iraun zuten. Gertaera horiei kausa deitzen diegu. Beste era batera esanda, KAUSAK aztertzen ari garen gertaera, prozesu edo aldi historikoa sortzen duten gertaerak edo prozesuak dira. Beraz, honen aurrekoak dira. Badira "kausa detonatzaileak" deitzen ditugunak, gertaera bat piztu zuen gertaera puntualen batean dautzanak; baina, berez, tentsio-puntu kulminea izan zen (edo edalontzia irauli zuen tanta)! ONDORIOAK aztertzen ari garen gertakariak eragindako gertaerak edo prozesuak dira.

Gertaerak, Historian, ez dira modu isolatuan gertatzen, prozesu bat osatzen dute, horregatik izan daitezke kausa edo ondorio, aztertzen ari garen gertaera historikoaren arabera. Adibidez, Rio de La Platako 1810eko maiatzaren astea bezalako gertaera historiko batean, arrazoiak izan ziren, besteak beste, kreoleen eta penintsularren arteko lehia, interes ekonomikoen arteko borroka, ingelesten inbasioak, Napoleonen Espainiarako inbasioa; eta ondorioak erregeordearen kargugabetzea eta Lehen Gobernu Batzordearen eraketa izan ziren.

FRANTZIAKO IRAULTZAREN ARRAZOIAK ETA ONDORIOAK Frantziako Iraultzaren aurrean dakigunez, inor ez zen axolagabe geratu. Hortik aurrera aldaketa handiak gertatu ziren, ez bakarrik Europan, baita kolonia amerikarretan ere. Kausa asko eta ondorio asko izan zituen. Denborarekin gertatu ziren egoera horietako bakoitza arretaz irakurtzea eta Frantziako Iraultzaren KAUSAK edo ONDORIOAK diren erabakitzea proposatzen dizut.

Luxuzko bizimodua eta gortearen xahutzea.

Konstituzio bat egiten da.

Gerretarako gastu handiak.

Burgesiak botere politikoa hartzen du.

Gizakiaren eta Herritarraren Eskubideen Deklarazioa.

Gizon guztiak berdinak legearen aurrean.

Krisi ekonomiko gero eta sakonagoa.

Gizarteko hainbat sektoreren nahigabea.

Monarkia konstituzionala.

Elizgizonek eta nobleziek ez zuten zergarik ordaintzen.

Errepublika bat ezarri zen.

Ideiak Latinoamerikara hedatzen dira.

Zergak merkatariek, profesionalek, artisauek eta nekazariak ordaintzen zituzten.

1788ko uzta txarra.

Monarkia absolutuaren amaiera.

Erregeak ez zien herriaren arazoei jaramonik egin.